



**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

ete fideicomisso, qm Raynaldus habuit duos filios,
 quoru alter pdeceffor ipfi Raynaldo, & ideo Cafar fo
 lu pot admitti ad suam partem bonoru fubietoru
 fideicomisso, & latius ut f. dixi; Quia huic fundame
 to refpondet, qd alius filius, q pdeceffor Raynaldo, &
 et dno Ioanni vltimo filio morienti, non df voca
 tus ex fubftitutione ad fideicomiffum, quia fubftitu
 ti fuerunt Raynaldus, & eius hares, ergo folu illi
 filij fui, qui fuperuixerunt ipfi Raynaldo, & eius fu
 erunt hares, no aut illi, qui pmortui fuerunt, & qui
 eius hares non poterunt exiftere, qa viuentis no
 pnt dici hares, d. l. q. fupertitit, ff. de acq. hare. & ar
 gumento eoru, q habentur per doctores comunit
 post Bartolu in d. l. gallus. f. quida recte; & ideo cu ta
 lis filius, q premortuus fuit Raynaldo, non poterit
 mitti ad partē iure actionis, nec admitti fperet iure
 refertionis, vel alterius acquitatis, no facit et partē, v
 Cafar folu admittat ad partē, argumen. eius, qd df
 de filia exclufa a faturio pp mafculos, vt p Paulu de
 Caffro in pf. 205. & p Bar. in l. huiusmodi. f. §. titio. ff.
 de legat. i. per illu textu. l. qui quartā in f. eodem tit.
 & per Bar. in l. j. §. si pater in partē. ff. de coniungen
 com emancip. libe. & in l. planē. §. si duobus. ff. de le
 gat. j. Præterea cu plures fuerint fubftituti compē
 diose, videlicet Raynaldus & eius hares, hoc est
 fui filij, & hares, & aliqui ex ijs pmortui fint ipfi
 grauato reftituere, & ante, q venerit, & ceflerit dies,
 fuperflites ad totu debet admitti p ius accrefcedi, vt
 est tex & ibi gl. & doc. cōiter in l. vnica. §. his ita cum
 gl. & melius in §. triplici iuncto §. in fecūdo. C. de ca
 du. toll. vbi cafus clarus q ibi no, Ex qbus omnibus
 remanet pclusio firma, q Cafar & hares Ray
 naldi dēt admitti ex fubftitutione facta post mortē
 omnium filiorum inftitutorum, exclusis filiabus te
 ftatoris. Laus Deo.

S V M M A R I V M.

- 1 *Filippo proprio extraneum præferri uoluisse testatorem nõ*
2 *est præsumendum.*
3 *Prædilecti in institutione censentur etiam in substitutione*
4 *prædilecti.*
5 *Mens testatoris præsumpta maxime ad fauorem sue poste-*
6 *ritatis magis attenditur, quam uerba.*
7 *Verbis claris, & expressis in dubio etiam statuitur, nisi de cõ-*
8 *traria testatoris mente manifeste appareat.*
9 *Testatorẽ unã cum filio extraneũ uocare nõ est incõueniẽs.*
10 *Substitutus extraneus filijs institutis, & inuicem substituti-*
11 *bus in dubio nõ admittitur, nisi post mortem omnium, se-*
12 *cus, si specialiter esset substitutus omnibus filijs decedenti-*
13 *bus, uel uni tantũ decedẽti, & sic distincte, & separatim.*
14 *L.pen.C. de impub. & alijs substit. declaratur.*
15 *Substitutus filijs institutis, & inuicem substitutis quando*
16 *nõ tantum decedente sit admittendus, & quando omniũ*
17 *mors; expectetur.*
18 *Verbis potius, quã menti præsumpta, & e contra quando*
19 *standum sit.*
20 *Verba testamenti si ad vnum sensum nequeunt adaptari,*
21 *illum capere nõ debemus, etiam si præsumptio apud nos*
22 *esset, testatorem sensum illum habuisse.*

E P I T O M E.

FILII S institutis, inuicemq; substitutis, & ipsis si filij hereditibus vno, vel pluribus qñcunq; decederet tibus in pupillari aetate, vel alijs qñcunq; sine liberis legitimis, & naturalibus, tñc & eo casu & ex nñc prout extunc vulgariter, pupillariter, & p fideicommissum substituto Titio fratre relictoris, si tñc sup uiuat, alias ipsius Titij filijs substitutis; Altero ex filiis institutis in pupillari aetate defuncto, supersistere alio filijs eius fratre, & dicto Titio, vt s. substituto

admittitur Titius ex substitutione vna cum alio
lio superstitite.

CONSILIVM LXXI.



VISO testamēto Leonelli, & p̄dicta
duabus substitutionibus in illo factis
prima adinuicē inter filios infinitos
recipere & p̄ hec verba, & cōtinuā
substitutū, alia p̄dicto, in qua ipsi fi
lii heredes vni, vel pluribus suū
docuē: de cedeatibus in pupillari aetate, vel aliis q̄
docuē: sine liberis legitimis, & naturalibus, nō
eo casu, & ex nūc, put ex tūc vulgariter, pupillaris
& p̄ fidei cōmissum substituitur Amici dīcti testatō
ris fratrē, si tūc superuuiat, aliās aut ipsius Amici
filios masculos legitimis, & naturalibus ex quo cō
git, q̄ ex duob' filijs dīcti testatoris vnus dē illis p̄
obit iustitatoris in pupillari aetate, alio filio iustitō
suplente, nec nō superuiente Amico p̄dicto dū
iū orit, an ad bona dīcti filij mortui i pupillari et
te vocet ex subfōne reciproca alius filij solus, & cō
hātes, an solus Amicus ex substitutione p̄dicta,
an vero ambo simul: Et quāvis materia sit multum
dubitabilis, q̄ ex vna parte uidelicet ad fauorē Ami
ci stringit verba expressa testatoris, & ex alia parte
viget eius p̄sumpta mēs, q̄ filius cohātes sit admittē
dus, exclusio Amico, tūc nō fit p̄sumēdū, testatōr
voluisse filio p̄feratari, & p̄prio filio extraneū, hoc
est fratrē p̄ferre, l. cū acutissimi. C. de fidei cōm. l. i
auns. ff. de p̄dictio. & demonst. & maxime q̄ cū in ius
titione p̄dilexerit filios suos ipsi fratri, vnde ceteri
dēt ex illos p̄dilexissē i substitutione arg. l. fi. c. in
pube, & in l. si plures cū sequēti. ff. de vulg. & pupilla.
Et p̄sumpta mēs testatoris, maxime ad fauorē p̄
feratariis sue magis arctēda est, q̄ verba, quib' ē p̄
ferēda. l. in p̄ditionibus primi locū. ff. de conat. & p̄
mon. nō aliter, & l. librorū. §. p̄ cū callius ff. de leg.
i. l. pater filiorū. §. mater filio cōdēt iū. heredes mē
iū ita. ff. ad trebellian. l. 3. §. p̄dictio cū ibi nō. fidei cō
missum, lega. l. voluntas cū gl. i. l. cū viri. C. de fidei cō
miss. cū pluribus alijs, q̄ p̄sent aliquid tamen in senten
tia eius, q̄ ad fauorē dīcti Amici cōsultūt, p̄cedē
dō cū restrictione tamen i limitatione, q̄ i subfōne, &
omissis pluribus, q̄ hinc inde allegari possent, nec ali
ter repetitis ijs, q̄ excellētissimis adnotatōis p̄mo
deduxit, vñ omnino p̄cludēdū esse, q̄ attēti verbi
specificis, & expressis ex quibus colligit mēs, & po
testas testatoris. l. labeo. ff. de leg. p̄dicta. lega. l. vlti
mus. §. labeo. ff. de auro, & arg. lega. Amicus dīcti uo
cat ex substitutionis verbis expressis in casu, quō
alter, seu vnus ex filiis iustitatus decesserit in pupilla
ri aetate, put euenit, t̄ q̄ cū i verbis nulla ē ambigui
tas, fed illa clara, & specificata sunt, nō dēt admitti
volūtatis q̄. l. iile, aut iile in ff. de leg. 3. Et cū mē
testis huius? & scēlus testatoris ex verbis expressis, verbo
iū interpretatio nūquā tūc valet, vt melior scēlus
borū existat i dubio n. itādū ē verbis, nisi manifestē
appareat de p̄ria mēte testatoris. l. si alij cū gl. ff.
de usufr. leg. Et hoc est, q̄ voluit tex. in l. cū viri. C.
de fidei cōmiss. vbi licet plerūq; magis attendat mēs,
& expressio verborū, tūc hoc p̄cedit, q̄ p̄ p̄bationē
liquido p̄staret de p̄ria mēte, alioquin verbi. fidei cō
miss. q̄. id vñ testator voluisse q̄d expressit. l. labeo cū
ibinot. & optimus tex. in l. si plus in ff. de vulg. &
& pupill. ibi, nisi alia fortē mēs fuerit testatoris, &
vix credendū est, nisi euidenter fuerit expressum
t̄ Nec est inconueniens, q̄ testator voluerit vñ cū
filio suo admittē, x̄ verba cōtra extraneum.
fratrē, seu vixit suam, vt in l. i. hereditatem. l. quā
uis. l. fi. c. d. impu. & alijs subf. l. ex duobus. §. finis
vulge.

[illegible]

luit statim post etiam dicens, q. altero decedente, sub-
stitutus extraneus vocatur exclusio coherede, quoniā
hoc verba sonant, cum ad veritatem alternatiuæ suf-
ficiat alteram partem esse veram: Nec mess testatoris
hoc casu recipiendū videtur per illum tex. in d. §. item
si pater: Hugenius voluit Bart. & Alexan. in l. pen. C.
de impuber. & alijs subiti. in terminis. d. l. pen. quod
esset facta substitutio separatim, seu alternatiuē pluri-
bus filijs impuberibus de extraneo, quoniā altero de-
cedere, extraneus admitteretur, etiā si superessent alij
filijs testatoris: & ad hoc facit l. pater filius in fine ff. ad
legem Falcidiam, secundum quod illum textum cō-
muniter intelligit doctores in d. l. penul. & refert Bar-
tholomeus Sozin. in d. §. cum ita in ro. col. ibi secun-
do potest euitari: & ad idem ibi inducit d. l. vel lingui-
lis. ¶ Et tenendo hanc opinionem, restat respondere
nonnullis, quæ prima facie obstatē vidētur, & primo,
q. vbiq. pater instituit plures filios impuberes, &
eos inuicem substituit, deinde illis extraneum substitui-
tū, tūc substitutus extraneus nō admittitur, nisi om-
nibus filijs mortuis, non autē altero mortuo, quia tūc
alius filius frater defuncti excludit extraneum substitui-
tum ex præsumpta mente testatoris, vt tradunt do-
ctores cōmuniter in d. l. hæres dei mei §. cum ita, & in
l. penul. C. de impuberū, & alijs substitutionibus: j. qz
respondetur, q. illud est verū, quando extraneus esset
substitutus simpliciter ipsis filijs post illorum mortē,
vcl per nomen vniuersale, vel collectiuium, puta dicē-
do, & si ambo, vel omnes, vel vterq. decederint, substitui-
tur Titium fratrem, & ita propriè loquuntur per tex-
tum in d. l. penul. & in d. §. cum ita cum ibi nota. Secus
autem, si distinctē, & separatim loquēdo alternatiuē
substituit, dicendo, & si ambo, vel vnus eorum dece-
serit, substituo talem, nam ex quo tūc apparet ex ver-
bis alternatiuis, & ex substitutione facta nedum vtriq.;
sed etiā alteri, quod substitutus deberet admitti etiā
in casu quo aliter, & sic primus decederet in pupillari
ætate, istandum est verbis testatoris sic volentis, neq.
hoc dicitur esse contra mētē testatoris, ex quo ita
voluit, quia verba alternatiuē posita verificantur in
vna parte, vt supra: & idē cū in casu alterius, & primi
decederis alter filius dicatur substitutus p. substitutio-
nē inuicē factam; item etiam expressē reperitur sub-
stitutus A micus frater in eodem casu, sequitur,
quod ambo, videlicet alter filius testatoris frater pri-
mi decedentis, & ipse A micus frater testatoris substitui-
tus in casu isto simul debent admitti ex substitutio-
ne pupillari ad partem decedentis, ex quo simul am-
bo reperiuntur substitui: Nec est inconueniens, q. ex
pupillari substitutione simul admittantur frater im-
puberis, & alius extraneus quādo testator hoc voluit,
illos vocando expressē in vno, eodemq. casu, vt teri-
q. supra per textum in l. hæreditatē, & in l. quamuis C.
de impuber. iuncta l. ex duobus §. filium ff. de vulgar.
& pupill. & d. l. si plures in fine eodem titu. Et in casu
nostro hæc fuit mens testatoris: ¶ Non obstat etiam,
q. quandoquocūq. constat de mente testatoris, tunc illi
istandum est, non verbis expressis contrariū inferē-
ribus. Non aliter de legatis 3. l. cum virum. C. de fidei
commissis, & de præsumpta mente dicitur constare,
quādo superest persona magis dilecta, quæ fit de libe-
ris testatoris, quæ ex præsumpta mēte excluderet sub-
stitutum extraneum, iuxta l. cum auis. ff. de conditio.
& demonstratio. l. cum acutissim. C. de fideicommis-
sis. d. l. hæres dei mei §. cum ita. d. l. penul. C. de impube-
r. d. l. si, qui ducenta §. item si pater cum simili. Quia,
& l. si ex prædictis possit colligi responsio, maxime ex
ijs, quæ voluit docto. in d. §. cum ita, & in d. l. pen. quos
supra retuli: tamen etiam potest aliter responderi,
j. quod quādo verba expressa habent plures significa-



riones, videlicet vna p[ro]pria, alia impropria seu vna
largā, alia strictam, vel significatio verborū quoquo
modo possit trahi ad plura, tunc si appareat de mere
testatoris ex edicturis, seu ex alijs dispositis in testō,
statim mēti, non attēta verborū significatione p[ro]pria,
seu stricta, d.l. nō aliter, l. si seruus p[ro]p[ri]ū in h. de leg. 1.
Sed q[ui] verba aliquod modo ex p[ro]pria, vel impropria
significatione a iure data nō possunt adaptari ad con
iecturā mēte testatoris, tunc nullo modo attendi
mus mēte, sed verba ipsa ita respōdet Bar. tex. in d.l.
non alter in l. i. ambiguo. ff. de reb. dub. & facit id, qd
voluit gl. in d.l. cū virū in verbo voluntas, & ibi Salic.
in fin. & faciunt, q. habent p. do. Anto. in p[ro]p[ri]a. 57. Sed ver
ba, qbus Amicus fuit substitutus, clarē, & expresse im
portāt, q. vno ex filijs moriēte in pupillari aetate ipse
Amicus sit substitutus, & mens testatoris p[ro]pria nō p[ot]
uenire p[ro]pria, nec impropria significatione illorū,
ergo p[ro]p[ri]a mēte p[re]sumpta non est recedēda a verbis, &
ad p[ro]positum facit id, qd voluit Pau. de Cast. in consi.
349. In Christi nomine, p[re]lens dubiū & c. per not. p.
Barrol. in l. quamdiu. ff. de acquit. h. redi. in fin. vbi
statut verbis in materia substitutionis tacitā filijs, non
attenta p[re]sumpta mente testatoris, quā nō cōuenit
10 p[ro]pria, nec impropria significatione verborū: t[ame]n quā
do enim verba testi non possunt adaptari ad vnum
sensum, non debemus illum capere, posito, quod p[re]
sumptio apud nos sit. testatorē illum sensum, habuit
se, & facit tex. in l. si cui, & in l. si alij ff. de usufruc. lega.
& in d.l. in ambiguo, & ibi Paul. de Cast. & Alexan.
in terminis in consil. 129. in v. vol. in ij. col. qui respō
det ijs, quā voluit Bar. in l. gallus. §. etiam si a parente.
ff. de liber. & posthum. In reliquis me remitto ijs, quē
subtiliter, & copiose adduxit do. Cōsultor in suo cō
silio edito ad fauorem dicti Amici, & quamuis fue
rim de simplici subscriptione requisit[us], tamē, vt Ami
co plenius satisfacerem, hac ad corroboracionem iu
rium amici mei addere volui. Laus Deo.

S V M M A R I V M.

- 1 Ius accrescēdi inter substitutos p[er] fideicommissum locū habet.
- 2 Coniunctio verbalis solum quando sit.
- 3 Ius accrescēdi a coniunctione prouenit.
- 4 Locum non habet inter succedentes diuerso iure.
- 5 Nec in dispositionibus modificatis.
- 6 Hac verba ita tamen p[re]cedentem dispositionem restringunt.
- 7 Dispositionem generalem ad certum casum restringēs quoad
alios prohibere velle videtur.
- 8 Hac verba id est, videlicet, scilicet, & similia quomodo sūt.
- 9 Ius accrescēdi locum non habet, quando testator taxatiuē
loquutus est, illudq[ue] prohibuit.
- 10 L. lucius. §. quā habebat. ff. ad trebel. declaratur.
- 11 Declarans nihil noui addit.
- 12 P[re]cedentia sequentibus, & e contra quando declarentur.
- 13 Quis in aliquo casu distitutus, & in aliquo cōiunctus esse p[ot].
- 14 Vxor relicta d[omi]na, massaria, & usufructuaria omnium bono
rum testatoris, donec vixerit, post mortē filij h[er]edis a pa
tre instituti integrum usufructum omnium bonorum testa
toris consequi debet, licet adsint substituti pupillariter, vel
p[er] fideicommissum, vel alij h[er]edes filij.

E P I T O M E.

INTER coniunctim, & generaliter sine discretio
ne partium in una, eademq[ue] oratione substitutos, quo
rū aliquibus postea partes certae in diuersis orationi
bus assignatae fuerunt, ius accrescēdi locū nō habet.
Vxor relicta d[omi]na, massaria, & usufructuaria omnium
bonorum, donec, castē vixerit post mortē filij om
nium bonorum integrū vltimū fructum consequitur.

ISI S, & diligēter cōsideratis verbis
nibus, elausulq[ue] ap[er]tis in testō Iuliano,
p[ro]p[ri]ijs vtriusq[ue] partis cū subsc[ri]ptis
quāpluriū doctōrū, q. in hac materia
accrescēdi ardua sanē, & perdifficili doct[ri]na p[re]s
ac subtiliter loquuti sunt, quamvis ex rationibus
bus, & argumētis vtrinq[ue] deductis cuiuslibet vel doct[ri]ni
simo prima facie valde dubium foret, cui parti
adhārendū, utrum sententiā domini Vincētijs p[ar]te
matris, & fororum Frācisiantonij filij dicti Iuliani
tuendā susceperit, an verō domini Saluatoris de Sp[eci]
to, q. filiorū Marcelli substitutorum, put in testamē
to, acerrimus defensor fuit, tamen per veros iuris tra
nites eundo ad fauorem matris, & fororum conclud
dum esse arbitror, q. ipse tanquam h[er]edes dicti Frā
cisiantonij siue ab intestato, siue ex testamēto, aut
alij h[er]edes ab eo instituti quoad portiones eorū, qui
Iuliano testatori p[re]decesserūt, p[er]ferri debent huius Ma
celli, ad quos portiones p[re]dictae peruenire nō possunt
ex iure accrescēdi, qd in hoc casu locū nō habet,
veluti infra declarabitur. Omittam autem plurima, q.
vera sunt, & p[er] veris a dictis p[re]sultoribus p[ro]ponuntur
illud t[ame]n q[ui] in primis verissimum est, iuri accrescēdi
locum esse et in substitutione fideicommissaria, vel
ter substitutos p[er] fideicommissum, vt doct[ri]na cōm
niter vident p[re]supponere in l. lucius. §. quā habebat
ff. ad trebel. & Bal. in l. vnica quāst. §. C. q. non p[ro]p[ri]
part. per text. in d. §. q. habebat voluit testatorē p[ro]p[ri]
prohibere ius accrescēdi in fideicommissum vniuer
sali, ergo expresse innuit, quod si non esset prohibi
tum, locum habere posset idem & clarius voluit Bar.
in consil. 53. Cecharellus decedens p[er]tex. in l. vnica
§. hac autē C. de caduc. tollen. & in l. filius §. diuus Seue
rus ff. de legat. j. Bar. in d. l. vnica §. his ita C. de caduc.
tollen. in vltim. colum. vers. oppono, laf. in l. re cōiuncti
di. in iij. quāstio. princip. circa col. 50. ff. de legat. iij.
& est de mente Bar. in l. h[er]edes mei §. cum ita in op
pos. & in vlti. colum. ff. ad trebellia. Et quāvis nōnulli
p[ri]um tueri auli sint, gl[os]s. videlicet & Cyn. d. §. his
ita, & Moder. quidam Papien. in sua p[re]dicatāte eo
rum opinio tanquam cōmuni contraria non est atq[ue]
denda. Illud etiam p[ro] vero absque dubio p[re]sup
ponitur, quod quoad tertiam partem, in qua filij Mar
celli, & Marfiliani simul & cōiunctim verbis tenē
substituti, & vocati fuerunt, locus fuit iuri accrescēdi,
& portio Marfiliani, qui testatori p[re]decessit, portio
ni filiorum Marcelli, ipsijs volentibus, accreuit, ad ea,
quā habentur p. Bal. in d. l. vnica in d. ix. q. 7. Marfilia
nus enim, & filij Marcelli inter eos distributi, & assigna
turi fuerūt vocati. patribus inter eos distributis, & assigna
tis: Vnde sequitur, quod coniuncti verbis personas
nō redicūt: nam quoties verba testatoris personas
coniungunt, & portiones separant, solum verbalis p
iunctio inducitur, vt voluit Bald. in d. §. his ita colu
tex. est, vbi Barro. & omnes in d. l. re cōiuncti, ibique
laf. in ij. notab. glo. & doct[ri]na. in l. i. ita quis sit de h[er]e
di. instituen. Igitur inter eos quoad partes inter ipsos
distributas, & assignatas locus iuri accrescēdi fuit, cū
nullus alius magis coniunctus, videlicet re, & verbis
fuerit, vt rectē inueni probat tex. in d. l. re cōiuncti
& in litem quod fabius §. j. ff. de h[er]edibus instituen
dis. Et ita doctores cōmuniter tenent post Barrolium
dis. Et ita doctores cōmuniter refert colum. 3. ad
versicu. expeditis. Et hac nulli dubia fore existim
q. Sed maior est haesitatio, in qua difficultas versat[ur]
an respectu filiorum Marcelli, vel portionū suarū
locum habeat ius accrescēdi quoad portiones filio
lippi, & Bernardini, q. in duabus tertijs, & sic d[omi]n